

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی آستان سینا

معاونت آموزشی دانشگاه

راهنمای نگارش پایان نامه

قابل استفاده برای دانشجویان پزشکی و دوره‌های تحصیلات تکمیلی

پیشگفتار

تحقیق مانند هر فعالیت علمی دیگر، دانشی است که مستلزم شناخت اصول قواعد و روش‌های خاصی است و پژوهشگر با فرا گرفتن و کاربرد آن اصول، علاوه بر اعتبار بخشیدن به دستاوردهای تحقیقاتی خویش و دستیابی به نتایج جدید و مفید در سایه جستجو و کاوش مستمر و بی‌وقفه، چه بسا به ترمیم خطاهای پیشین خود یا دیگران نیز توفیق می‌یابد.

بدنبال انجام یک تحقیق موفق، محقق باید در مرحله نهایی تحقیق یک گزارش کامل از تحقیق خود منتشر و ارائه دهد. تا هنگامی که گزارش تحقیق منتشر نشود کار تحقیق را نمی‌توان پایان یافته تلقی کرد. در گزارش تحقیق، کل مراحل تحقیق و نتایج بدست آمده به صورت کامل نوشته می‌شود. انتشار و گزارش تحقیق اهمیت زیادی دارد و از جهات زیر ضرورت دارد:

۱- جهت اطلاع سایرین

۲- پرهیز از دوباره کاری

۳- استفاده از نتایج تحقیق در حیطه عمل

۴- منبعی جهت بررسی متون و ادامه تحقیقات بعدی در زمینه مربوطه

۵- برآوردن تعهد نسبت به موسسه تأمین کننده بودجه

در نظام‌های آموزشی و پژوهشی موجود، دانشجویان و فارغ‌التحصیلان دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی به عنوان پژوهشگر شناخته می‌شوند. این دوره‌ها در نظام واحدی آموزش عالی در ایران، پس از گذراندن تعدادی واحد درسی، با تدوین رساله یا پایان‌نامه تحصیلی تمام می‌شود و احتمالاً همین پایان‌نامه تحصیلی است که ملاکی برای قرار دادن فارغ‌التحصیلان در زمره محققان محسوب می‌شود. با توجه به اینکه نوشتن هر گزارش علمی دستوالعمل خاص خود را دارد، لذا هدف اساسی از تهیه این دستوالعمل، دستیابی به الگویی جامع و هماهنگ نمودن چارچوب نگارش و تدوین گزارش نهایی پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری در دانشگاه می‌باشد، لذا این راهنما به ایجاد هماهنگی بیشتر و یکسان‌سازی گزارش نهایی پایان‌نامه‌ها از نظر شکل ظاهری، نحوه تایپ، صحافی و صفحه‌پردازی نیز به محققین کمک می‌کند. راهنمای حاضر بر اساس دستوالعمل‌های موجود و تجربیات سایر دانشگاه‌های داخلی تهیه گردیده است.

بخش‌های پایان‌نامه و ترتیب قرار گرفتن آنها

پایان‌نامه‌هایی که جهت دفاع به واحد تحصیلات تکمیلی ارائه می‌شوند، باید حاوی بخش‌های زیر باشند. این بخش‌ها بایستی به ترتیب ذکر شده در زیر تهیه و تنظیم شده باشند.

صفحات داخل پایان‌نامه

- * یک صفحه سفید
  - * صفحه بسم ا... (طبق نمونه پیوست)
  - * صفحه عنوان (طبق نمونه پیشنهاد شده)
  - * صفحه تصویب‌نامه و تأییدیه نمره توسط هیئت داوران
  - * صفحه تأییدیه کمیته اخلاق و در صورت نیاز شماره ثبت در مرکز کارآزمایی بالینی ایران (طبق نمونه پیشنهاد شده)
  - * صفحه آیین‌نامه حق مالکیت مادی و معنوی (طبق نمونه پیشنهاد شده)
  - * صفحه تقدیر و تشکر از واحد توسعه تحقیقات بالینی مرکز آموزشی، ..... (در صورت نیاز)
  - * صفحه اهدا یا تقدیم (اختیاری)
  - * صفحه تقدیر و تشکر (اختیاری)
  - * چکیده فارسی (حداکثر ۵۰۰ کلمه به همراه ۳ تا ۷ کلید واژه)
  - * فهرست مطالب: شامل عناوین اصلی و فرعی فصل‌ها، منابع، و عناوین پیوست‌ها
  - * فهرست جدول‌ها (در صورتی که بیشتر از ۵ عدد باشد)
  - * فهرست شکل‌ها (در صورتی که بیشتر از ۵ عدد باشد)
  - * فهرست علائم و اختصارات (در صورت لزوم)
  - * فصول پایان‌نامه (فصول ۱ تا ۵ که توضیح آن در ذیل آمده است)
  - * پیوست‌ها
  - * چکیده انگلیسی
  - * صفحه پشت جلد به انگلیسی (طبق نمونه پیشنهاد شده پیوست).
- در ادامه توضیحات مختصری در خصوص هر یک از بندهای فوق‌الذکر ارائه می‌شود.

صفحه عنوان

- طبق نمونه پیشنهاد شده تنظیم شود.
- عنوان درج شده در پایان‌نامه، باید با عنوان تصویب شده عیناً یکی باشد.
- یک عنوان خوب باید مختصر و جامع باشد و با کمترین تعداد کلمات (حداکثر ۱۵ حرف)، محتوای پایان‌نامه را معرفی کند.

صفحه تصویب نامه و تأییدیه نمره توسط هیئت داوران

این تأییدیه پس از برگزاری جلسه دفاع، از واحد تحصیلات تکمیلی (یا اداره آموزش) اخذ می‌شود و قبل از صحافی باید به بقیه صفحات در جای مناسب اضافه شود.

صفحه تأییدیه کمیته اخلاق و شماره ثبت در مرکز کارآزمایی بالینی ایران (در صورت نیاز)

طبق فورمت زیر تنظیم می‌شود.

این پایان نامه دارای تأییدیه کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان به شماره ..... مورخ .....، و دارای شماره ثبت در مرکز کارآزمایی بالینی ایران به شماره .....، و مصوب شورای پژوهشی دانشگاه به شماره طرح ..... می‌باشد.

صفحه آیین نامه حق مالکیت مادی و معنوی

نمونه آن در ادامه همین فایل موجود است که پس از تکمیل در گزارش نهایی پایان نامه قرار می‌گیرد.

صفحه تقدیر و تشکر از واحد توسعه تحقیقات بالینی مرکز آموزشی، ..... (در صورت نیاز)

در صورت تصویب پایان نامه و یا جمع‌آوری اطلاعات در بیمارستان کوثر و یا امیرالمومنین (ع) کادر نمونه (که در ادامه همین فایل موجود است) با توجه به بیمارستان مربوطه اصلاح و اضافه گردد.

صفحه اهداء یا تقدیم

در یک صفحه تنظیم شود.

صفحه تقدیر و تشکر

در یک صفحه تنظیم شود.

چکیده

- چکیده در یک تا دو صفحه (ترجیحاً یک صفحه) تنظیم گردد و حداکثر شامل ۵۰۰ کلمه باشد.
- چکیده باید دارای بخش‌های مقدمه و هدف، روش کار، یافته‌ها، و نتیجه‌گیری باشد. در انتهای چکیده، واژه‌گان کلیدی تحقیق (۳ تا ۷ کلید واژه) آورده شود.
- چکیده در عین کوتاه بودن باید منعکس کننده اصل موضوع بوده و پیام نهایی تحقیق را داشته باشد.
- چکیده باید به تنهایی مستقل و گویا باشد.

- در چکیده باید از کلمات و عبارات سلیس (بدون اختصار)، آشنا و روشن استفاده شود.
- در چکیده نباید به منبع یا جداول و نمودارها اشاره کرد.
- چکیده فارسی و انگلیسی باید محتوای یکسانی داشته باشند.
- چکیده فارسی و انگلیسی باید به تأیید استاد راهنما و مشاور رسیده باشد.

فهرست مطالب

در فهرست مطالب، صفحات اول گزارش نهایی پایان‌نامه شامل: عنوان، آیین‌نامه حق مالکیت مادی و معنوی، تقدیم و تشکر، و چکیده فارسی ذکر نمی‌شود. فصول، اجزاء فصول، فهرست منابع، پیوست‌ها، و چکیده انگلیسی در فهرست قرار می‌گیرد.

فصول پایان‌نامه

۱- فصل اول (معرفی پژوهش):

- بیان مسئله و ضرورت اجرای تحقیق
- اهداف (کلی و جزئی)
- فرضیات یا سوالات پژوهش
- تعریف واژه‌ها

بیان مسئله و ضرورت اجرای تحقیق: به معنای توصیف و توجیه موضوع پژوهش است. در این قسمت ابتدا مشکل معرفی می‌شود و سپس به طور منظم ضرورت انجام تحقیق بیان می‌شود. در این قسمت باید به این سوال جواب داده شود که چرا مسئله پژوهش، مسئله‌ای است که باید مورد تحقیق علمی قرار گیرد. اصل کلی در بیان مسئله رعایت یک روند منطقی است، به طوری که شروع آن با مشکل و ختم آن با هدف تحقیق باشد. در بیان مسئله معلوم می‌شود که بروز و شیوع مشکل چقدر است؟ چه کسانی را در بر می‌گیرد؟ این موضوع از چه زمانی و به چه ترتیبی در جامعه به صورت مسئله در آمده و چه تحولی داشته است؟ دلایل احتمالی مشکل چیست؟ چه راه حل‌هایی تاکنون به کار رفته است، چه نتایجی حاصل شده است، و تا چه اندازه موفق بوده‌اند؟ چه سوالاتی بی‌جواب مانده است؟ چرا روش جاری انتخاب شده است؟ لازم است عوارض ناشی از تداوم مشکل و فواید ناشی از اجرای تحقیق و کاربرد آن به روشنی مطرح گردد. هم چنین در این قسمت، تحقیقات دیگران به صورت مختصر مرور می‌شود و نواقص موجود مشخص می‌گردد.

اهداف: اهداف باید صریح، روشن، بدون ابهام و واقع‌بینانه باشد و به صورت منطقی و با افعال رفتاری بیان شوند.

فرضیات یا سوالات پژوهش: فرضیه به صورت یک جمله خبری و حتی‌المقدور جهت‌دار نوشته شود و حاوی یک پیشگویی باشد و زیربنای علمی داشته باشد. در مطالعات توصیفی به جای فرضیات، سوالات پژوهش ذکر می‌شود.

تاکید می‌شود که عنوان، اهداف، فرضیات یا سوالات پژوهش باید هماهنگ باشند.

تعریف واژه‌ها: در تعریف نظری واژه‌ها، از یک مرجع معتبر استفاده می‌شود و به طور دقیق و واضح و با کلمات ساده واژه‌ها تعریف می‌شوند. در تعریف عملی نیز واژه‌ها به صورت واقعیاتی قابل اندازه‌گیری با کلمات ساده و واضح بیان می‌شوند همان گونه که منظور محقق می‌باشد.

۲- فصل دوم (کلیات پژوهش و مروری بر مطالعات مشابه)

- کلیات پژوهش (ممکن است در مطالعات مرتبط با علوم انسانی، پزشکی، پرستاری، و ... آورده شود)
- مرور بر مطالعات مشابه

کلیات پژوهش: کلیات پژوهش شامل چارچوب نظری پژوهش نیز می‌شود. چارچوب نظری از مراحل تعیین‌کننده تحقیق است که بر مبنای نظریات خاص موجود در هر رشته ای، باید به اثبات قواعد منطقی و همبستگی بین پدیده‌های مورد مطالعه در آن تحقیق پرداخت. در واقع محقق بعد از تعیین موضوع تحقیق و مطالعات اکتشافی با نگاهی فراگیر به اطلاعات جمع‌آوری شده از منابع؛ باید به مهار کردن ایده‌های نظری مرتبط با پدیده مورد بررسی بپردازد؛ و محورهای اصلی نظری تحقیق خود را مشخص کند و طرح نظری مناسب با مسئله تحقیق را ارائه دهد، از سوی دیگر با توجه به اهمیت تبیین و تفسیر روابط علی بین پدیده‌های تحقیق، محقق باید به کشف رابطه بین عوامل تأثیرگذار و تأثیرپذیر در تحقیق باشد و از طریق روش‌های آماری با بررسی روابط مفروض بین پدیده‌ها، به تأیید یا عدم تأیید چارچوب نظری در تحقیق بپردازد. چنین رهیافتی جنبه تبیین علمی به خود می‌گیرد. از نگاه دیگر رهیافت قیاسی با حرکت پدیده مورد تحقیق از عام به خاص در ارتباط با آزمون و همبستگی مفروضات پدیده‌های تحقیق از قوانین کلی و منطقی پیروی می‌کند. رهیافت تبیین استقرائی با حرکت پدیده از خاص به عام و از طریق مشاهده عمیق و درک شناخت ناب پدیده و درون‌نگری خاص نسبت پدیده به شناخت نظریه و اثبات و عدم تأیید نظریه می‌پردازد.

مرور بر مطالعات مشابه: مروری بر مطالعات به معنای جستجوی منابع اطلاعاتی مختلف به منظور دستیابی به جنبه‌های مختلف موضوع پژوهش است که برای محقق فرصتی فراهم می‌سازد تا درک کند در این زمینه چه کارهایی انجام شده و چه اطلاعاتی در این زمینه وجود دارد و او باید از کجا شروع کند و یا چه کاری را و چگونه انجام دهد. در حقیقت مروری بر مطالعات خلاصه‌ای از نکات اصلی، نتیجه‌گیری عمومی و خلاء موجود در مطالعات می‌باشد. در هنگام سازمان‌دهی مرور مطالب، پیشنهاد می‌شود نظم خاصی در ارائه وجود داشته باشد. بهتر است ابتدا بحث را به مطالعاتی که حداکثر ارتباط را با مطالعه حاضر دارند، اختصاص داد. محقق باید از مطالعات جدیدتر استفاده نماید.

۳- فصل سوم (روش پژوهش)

شامل نوع پژوهش، جامعه پژوهش، نمونه پژوهش، روش نمونه‌گیری، حجم نمونه و روش محاسبه آن، محیط پژوهش، مشخصات واحدهای مورد پژوهش (معیارهای ورود و خروج از مطالعه)، ابزار گردآوری داده‌ها و روایی و پایایی ابزار، روش کار، روش تجزیه و تحلیل داده‌ها، محدودیت‌های پژوهش، و ملاحظات اخلاقی است.

۴- فصل چهارم (نتایج پژوهش)

مطالب این بخش تنها بر اساس یافته‌های حاصل از پژوهش تنظیم می‌گردد و شامل اطلاعات نوشتاری، جداول و نمودارها می‌باشد. باید از ذکر اطلاعات یکسان در الگوهای متفاوت (متن، جداول، نمودار، و ...) پرهیز شود و ترجیحاً یافته‌های مرتبط در یک جدول خلاصه شوند. البته ضروری است یافته‌ها در ابتدا با جملات ساده و روان بیان شده و برای بیان جزئیات به جداول و یا نمودار استناد شود. این فصل به بیان یافته‌ها اختصاص دارد نه تفسیر آن‌ها، لذا صرفاً نتایج به ترتیب منطقی و متناسب با اهداف و فرضیاتی که در پرپوزال طراحی شده بیان گردد و از تناقض‌گویی پرهیز شود.

توصیه می‌شود برای هر متغیر (مشخصه) حتی‌الامکان در یک صفحه، ابتدا با تیتیر مناسب شروع، جدول یا نمودار مربوطه را آورده، و سپس توضیحات لازم ارائه شود.

۵- فصل پنجم (بحث و نتیجه‌گیری):

این فصل شامل قسمت‌های چون بحث، نتیجه‌گیری، و کاربرد یافته‌ها و پیشنهاد برای پژوهش‌های بعدی می‌باشد.

بحث: پاراگراف اول بحث، پاسخ به سؤال پژوهش است. سپس نتایج بدست آمده مورد بحث قرار گرفته و با یافته‌های سایر محققین مقایسه می‌گردد و دلایل تفاوت ذکر می‌شود. در این فصل باید به یافته‌های مهم و شاخص تحقیق با دلایل منطقی و علمی اشاره شود و تنها نتایجی مورد بحث قرار گیرد که در فصل یافته‌ها به آن اشاره شده است. در این بخش محقق می‌تواند دلایل احتمالی کسب چنین نتایجی را توضیح دهد.

نتیجه‌گیری: نتیجه‌گیری در آخر بحث آورده می‌شود و بیانگر نتایج مهم و اختصاصی تحقیق است. نتیجه‌گیری در راستا اهداف (کلی و جزئی) بیان می‌شود. در واقع نتیجه‌گیری حکم نهایی محقق است. در این قسمت استنتاج نهایی پژوهشگر که با مقایسه نتایج خود و دیگران حاصل شده است آورده می‌شود.

کاربرد یافته‌ها: در این بخش باید کاربرد یافته‌ها به صورت عملی و قابل استفاده توضیح داده شود به طوری که استفاده از نتایج به صورت مشخص و ملموس برای استفاده‌کنندگان قابل بهره‌برداری باشد.

پیشنهادات: در این بخش از پایان‌نامه به مسائل بی‌جواب در رابطه با تحقیق انجام شده، اشاره می‌شود و پیشنهاداتی برای تحقیقات بعدی به استناد نتایج بدست آمده در این تحقیق ارائه می‌شود. در حقیقت در این بخش زمینه‌های تحقیقاتی جدید پیش روی محققان گذاشته می‌شود.

فهرست منابع

- کلیه منابعی که در متن استفاده شده‌اند باید در فهرست منابع با مشخصات کامل نوشته شوند.
- از نوشتن منابع تکراری خودداری شود.
- کلیه اسامی نویسندگان تا نفر ششم ذکر شوند و پس از آن به صورت "و همکاران" یا et al نوشته شود.
- در بین اسامی از and استفاده نشود.
- فورمت منابع‌نویسی بر اساس اصول ونکور و مجله کومش می‌باشد.
- منابع به ترتیب ظهور در متن شماره‌گذاری شوند.
- منابع مورد استفاده در متن باید داخل کروشه [] باشند.

مثال:

است [۱].

است [۵، ۸، ۹۵، ۱۰۲].

است [۹، ۳۲، ۴۶-۴۰].

انواع منابع

۱- مجله (علائم به صورت پررنگ مشخص شده است)

نام خانوادگی حرف اول نام، نام خانوادگی نفر دوم حرف اول نام نفر دوم، ... پس از حرف اول نام آخرین نفر. عنوان مقاله. مخفف نام مجله (هیچ نقطه یا علامتی نمی‌خواهد) سال انتشار؛ شماره جلد یا دوره (شماره نشریه): شماره صفحات.

مثال:

Johansson P, Oleni M, Fridlund B. Patient satisfaction with nursing care in the context of health care: a literature study. Scand J Caring Sci 2002; 16(4): 337-44.

تذکر: در صورتی که منبع مقاله فارسی باشد و الزام است که تمام منابع بصورت انگلیسی نوشته شوند، در این صورت در انتهای منبع فارسی مربوطه، در داخل پرانتز (Persian) آورده می‌شود.

مثال:

عسگری م ر، محمدی ع، فلاحی خشکناز م، تمدن م ر. درک بیماران نارسایی مزمن کلیه از منابع حمایتی در سازگاری با همودالیز. مجله پرستاری مراقبت ویژه ۱۳۸۹؛ ۳ (۴): ۱۳۳-۱۴۴.

تبدیل به انگلیسی

Asgari MR, Mohammadi E, Fallahi Khoshknab M, Tamadon MR. The perspective of chronic renal failure patients from advocacy resources in adjustment with hemodialysis. Iranian Journal of Critical Care Nursing 2010; 3 (4): 133-144. (Persian)

* مقاله در نشریات اینترنتی

Morss SS. Factors in the emergence of infectious diseases. Emerg Infect Dis [serial online] 1995 [cited 1996 Jun 5]; 1(1): [24 screens]. Available from: URL: <http://www.cdc.gov/ncidod/EID/eid.htm>

* مقاله منتشر نشده

Farney RJ, McDonald AM, Boyle KM. Sleep disordered breathing in patients receiving therapy with buprenorphine/naloxone. Eur Respir J. In press 2013.

۲- پایان نامه

نام خانوادگی حرف اول نام، نام خانوادگی نفر دوم حرف اول نام نفر دوم، پس از حرف اول نام آخرین نفر. عنوان پایان نامه. مقطع تحصیلی، نام شهر: نام دانشگاه؛ سال.

مثال:

Kaplan SJ. Post-hospital home health care: the elderly's access and utilization [dissertation]. St. Louis (MO): Washington University; 1995.

۳- کتاب

نام خانوادگی حرف اول نام، نام خانوادگی نفر دوم حرف اول نام نفر دوم، پس از حرف اول نام آخرین نفر. عنوان کتاب. مترجم یا ویرایشگر، جلد (در صورتی که چند جلدی است)، نوبت چاپ. محل نشر: ناشر؛ سال انتشار. شماره صفحه.

مثال:

Polit D, Beck C, Hungler B. Essentials of nursing research: methods, appraisal, and utilization. 5th ed. Philadelphia: Lippincott; 2001. p. 447.

* فصلی از یک کتاب

مثال:

Meltzer PS, Kallioniemi A, Trent JM. Chromosome alterations in human solid tumors. In: Vogelstein B, Kinzler KW, editors. The genetic basis of human cancer. 2nd ed. New York: McGraw-Hill; 2002. p. 93-113.

۴- سازمان به عنوان مولف

The Cardiac Society of Australia and New Zealand. Clinical exercise stress testing. Safety and performance guidelines. Med Aust 1996; 164: 282-4.

۵- وبسایت‌های اینترنت

نویسنده. عنوان صفحه (مدرک). عنوان وبسایت. آدرس اینترنتی. تاریخ مشاهده صفحه یا دسترسی.

Kilmartin M. Women in GP: a strategy for women GPs. RACGP Online. available at: URL:<http://www.racgp.org.au/>. Accessed Jul 30, 2003.

پیوست‌ها

در صورت نیاز تهیه و تنظیم گردد. پیوست‌ها بر اساس حروف ابجد نام‌گذاری می‌شوند.

چکیده انگلیسی

در یک الی دو صفحه (ترجیحاً یک صفحه) تنظیم شود و دقیقاً ترجمه چکیده فارسی می‌باشد. چکیده انگلیسی به گونه‌ای قرار گیرد که از سمت چپ اگر پایان‌نامه باز می‌شود ابتدا عنوان انگلیسی رویت شود و سپس چکیده انگلیسی مشاهده شود.

عنوان انگلیسی

طبق نمونه تنظیم گردد (در فایل پیوست ارائه شده است).

(اگر پایان نامه از مرکز تحقیقات است، آرم دانشگاه سمت راست و آرم مرکز تحقیقات در طرف چپ می آید)

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان سمنان

نام دانشکده و در صورت لزوم مرکز تحقیقات

پایان نامه جهت اخذ مدرک کارشناسی ارشد یا دکتری ...

گرایش ....

عنوان:

.....

نگارش:

.....

استاد راهنما:

.....

استاد مشاور:

.....

فصل به فارسی و سال به عدد

- جنس جلد از مقوا با ضخامت ۲ تا ۳ میلیمتر با روکش چرم مصنوعی (گالینگور) باشد.
- رنگ جلد با توجه به دانشکده محل تحصیل انتخاب گردد (دانشکده پزشکی رنگ جلد مشکی، دانشکده پرستاری رنگ جلد سرمه‌ای، دانشکده توانبخشی رنگ جلد سبز، دانشکده بهداشت رنگ جلد قهوه‌ای).
- قطع جلد نیم سانتی‌متر بزرگتر از قطع کاغذ باشد.
- نوشته‌های روی جلد به صورت زرکوب چاپ گردد.
- در قسمت عطف شماره پایان‌نامه، عنوان کوتاه، نام نویسنده، و سال نوشته و زرکوب می‌شود.

اصول تایپ رایانه‌ای پایان‌نامه

پایان‌نامه روی کاغذ استاندارد A4 با کیفیت قابل قبول، به صورت تک‌رو و حتی‌الامکان بدون غلط‌انمایی و املائی و استفاده از واژه‌های فارسی، در نرم‌افزار **Microsoft word 2007** تایپ شود. ضمن رعایت آراستگی ظاهر، پایان‌نامه باید در نهایت سادگی بوده و نباید مطالب اضافی یا طرح‌های غیرضروری به آن اضافه شود.

- هر صفحه پایان‌نامه می‌بایست ۲۱ سطر داشته باشد.
- فاصله بین سطرها $1/5$ (Line spacing = 1.5 Lines) و حاشیه سمت راست $3/5$ سانتیمتر، سمت چپ ۳ سانتیمتر، بالا ۳ سانتیمتر و پایین ۳ سانتیمتر در نظر گرفته شود. موارد فوق در مورد جداول و غیره نیز باید رعایت گردد. در مورد چکیده انگلیسی باید حاشیه راست و چپ جابجا شود.
- برای نوشتن متن فارسی از قلم **B-Mitra** با اندازه ۱۴ و برای متن انگلیسی از قلم **Times New Roman** با اندازه ۱۲ استفاده شود. در نوشتن منابع، هم این اصول مورد توجه قرار گیرد.
- قلم عنوان جداول و شکل‌ها از قلم متن دو درجه کوچکتر و **Bold** باشد.
- قلم داخل جداول نسبت به نوع جدول می‌توان فونت داخل جدول را کوچک کرد.
- مشخصات فواصل، عناوین، زیرنویس و ... هماهنگ، یکنواخت و یکسان باشد.
- یک صفحه جداگانه برای فصل و عنوان آن اختصاص داده شود.
- شروع متن پس از صفحه مربوط به فصل از خط پنجم آن صفحه باشد.
- شماره مربوط به منابع استفاده شده در متن داخل کروشه [ ] باشد.
- اعداد داخل متن فارسی باشند بجز موارد خاص مثل H_2O .
- حرف **P** باید کوچک نوشته شود و عدد مربوط به آن فارسی باشد ($p < 0.05$).
- ابتدای هر پاراگراف $0/75$ سانتی‌متر تورفتگی داشته باشد.
- نقطه بعد از پرانتز و کروشه می‌آید. مثال: ... است (شکل ۱-۲).
- تیترها بدون تورفتگی باشند.
- تیترها با خط بالایی متن یک خط فاصله داشته باشند.
- تیترها با خط پایینی متن فاصله نداشته باشند.
- بین دو تیتتر فاصله نمی‌خواهد.
- بین پاراگراف‌ها فاصله نمی‌خواهد.
- عنوان جدول باید در بالای جدول و توضیحات جدول باید در زیر جدول قرار گیرد.
- عنوان نمودار و شکل باید در زیر نمودار یا شکل قرار گیرد.
- پایان‌نامه بایستی حداقل در ۵۰ و حداکثر در ۳۰۰ صفحه تنظیم شود.

پاورقی

- کلمه فارسی در داخل متن و لاتین آن به صورت پاورقی نوشته شود.
- مخفف کلمه انگلیسی در داخل متن و کامل آن در پاورقی نوشته شود.
- پاورقی هر صفحه در همان صفحه آورده شود و شماره آن در هر صفحه از یک شروع شود.
- فونت خط پاورقی **Times New Roman** با اندازه ۱۰ باشد.
- وقتی پاورقی لاتین است شماره آن نیز در پاورقی لاتین نوشته شود.
- برای هر مورد لاتین یا مخفف تنها یک بار پاورقی نوشته می‌شود.

شماره گذاری صفحات

- شماره گذاری صفحات از صفحه فصل اول شروع می شود.
- عنوان فارسی، آیین نامه ها، تقدیم، تشکر، و چکیده شماره صفحه نمی خواهد.
- فهرست مطالب با حروف فارسی ابجد (الف، ب، ج، ...) شماره گذاری شود.
- صفحه عنوان انگلیسی شماره نمی خواهد.
- شماره صفحات به صورت فارسی در وسط صفحه و با یک درجه کوچکتر از اندازه متن اصلی نوشته شود.

شماره گذاری موضوعات و تیرها

- کلیه تیرها باید Bold باشند.
  - در صورت تقسیم هر فصل به بخش های مختلف، عدد سمت راست بیانگر شماره فصل و عدد سمت چپ شماره زیر بخش های مربوطه می باشد. مثال (به فونت های هر بخش توجه نمایید):
    - ۱-۲. رویکردهای مربوط به مفهوم رضایت (قلم فارسی فونت ۱۸ و قلم لاتین فونت ۱۵)
    - ۱-۱-۲. مدل های شکل گیری رضایت (قلم فارسی فونت ۱۶ و قلم لاتین فونت ۱۳)
    - ۱-۱-۱-۲. مدل رضایت مندی مشتری سوئدی (قلم فارسی فونت ۱۴ و قلم لاتین فونت ۱۱)
    - ۱-۱-۱-۲. ارزش درک شده (قلم فارسی فونت ۱۳ و قلم لاتین فونت ۱۰)
- عنوان های فرعی تر نیاز به شماره ندارند و فونت آنها مشابه فونت عنوان "ارزش درک شده" است.

شماره گذاری جداول، نمودارها، و اشکال

- شماره گذاری جداول، نمودارها و اشکال مستقل از یکدیگر باشند.
- جداول، نمودارها و شکل ها در هر فصل جداگانه شماره گذاری شوند، به طوری که عدد سمت راست معرف فصل و عدد سمت چپ معرف شماره جدول، یا نمودار و یا شکل است. مثال:
  - جدول ۱-۲. یعنی جدول شماره ۱ از فصل دوم. شکل ۳-۱. یعنی شکل اول از فصل سوم.

شماره گذاری پیوستها

- پیوستها با حروف ابجد (الف، ب، ج، ...) نام گذاری شوند.
- اشکال و جداول پیوستها نیز به صورت مقابل مشخص می شوند. مثال: دومین جدول از ضمیمه الف را چنین نوشته شود: جدول (الف-۲).

نمونه‌ای از قالب یک پایان‌نامه طبق فورمت ذکر شده

رسالة محمد

مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری

(اگر پایان‌نامه از مرکز تحقیقات است، آرم دانشگاه سمت راست و آرم مرکز تحقیقات در طرف چپ می‌آید)

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان سمنان

دانشکده پرستاری و مامایی

مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری

پایان‌نامه جهت اخذ مدرک کارشناسی ارشد یا دکتری ...

گرایش ....

عنوان:

.....

نگارش:

.....

استاد راهنما:

.....

استاد مشاور:

.....

فصل به فارسی و سال به عدد

صفحه تصویب‌نامه دفاع از پایان‌نامه و تأییدیه نمره توسط هیئت داوران

(این تأییدیه پس از برگزاری جلسه دفاع، از واحد تحصیلات تکمیلی (یا اداره آموزش) اخذ می‌شود و قبل از صحافی باید به این قسمت اضافه شود)

این پایان نامه دارای تأییدیه کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی سمنان به شماره .....
مورخ .....، و دارای شماره ثبت در مرکز کارآزمایی بالینی ایران به شماره .....، و
مصوب شورای پژوهشی دانشگاه به شماره طرح ..... می باشد.

آیین نامه حق مالکیت مادی و معنوی در ارتباط با نتایج پژوهش‌های علمی دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان

مقدمه: با عنایت به سیاست‌های پژوهشی و فناوری دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسانها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضای هیأت علمی، دانشجویان، دانش‌آموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهش‌های علمی که تحت عنوان پایان‌نامه، رساله، و گزارش نهایی طرح‌های تحقیقاتی با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد زیر را رعایت نمایند:

ماده ۱- حق نشر و تکثیر پایان‌نامه، رساله، گزارش نهایی طرح‌های تحقیقاتی و درآمدهای حاصل از آنها متعلق به دانشگاه می‌باشد ولی حقوق معنوی پدیدآورندگان محفوظ خواهد بود.

ماده ۲- انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه، رساله، و گزارش نهایی طرح‌های تحقیقاتی به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجامع علمی باید به نام دانشگاه باشد.

تبصره ۱: در مقالاتی که پس از دانش‌آموختگی به صورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه، رساله، و گزارش نهایی طرح‌های تحقیقاتی منتشر می‌شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

ماده ۳- انتشار کتاب و یا نرم‌افزار و یا آثار ویژه (اثری هنری مانند فیلم، عکس، ...) حاصل از نتایج پایان‌نامه، رساله، و گزارش نهایی طرح‌های تحقیقاتی کلیه واحدهای دانشگاه اعم از دانشکده‌ها، مراکز تحقیقاتی، پژوهشکده‌ها، پارک علم و فناوری و دیگر واحدها باید با مجوز کتبی صادره از معاونت پژوهشی و فناوری اطلاعات دانشگاه و بر اساس آیین‌نامه‌های مصوب انجام شود.

تبصره ۱: در انتشار کتب یا مقاله استخراج از پایان‌نامه‌ها (یا رساله) و گزارش نهایی طرح‌های تحقیقاتی لازم است آدرس اول نویسنده اول و مسئول (دانشجو یا اساتید) از دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان باشد، حتی اگر محققین از این دانشگاه فارغ‌التحصیل یا به مؤسسه دیگری منتقل شده باشند. در مواردی که بودجه پژوهش با مشارکت مرکز خارج دانشگاه تأمین شده باشد، آدرس یکی از نویسندگان اول یا مسئول باید دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان باشد.

ماده ۴- ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارائه یافته‌ها در جشنواره‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان‌نامه، رساله، و تمامی طرح‌های تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی مجری طرح و از طریق معاونت تحقیقات و فناوری اطلاعات دانشگاه انجام گیرد.

«اینجانب ..... دانشجوی رشته ..... ورودی سال تحصیلی ..... مقطع ..... دانشکده ..... متعهد می‌شوم کلیه نکات مندرج در آیین‌نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش‌های علمی دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان را در انتشار یافته‌های علمی مستخرج از پایان‌نامه، رساله، و گزارش نهایی طرح‌های تحقیقاتی رعایت نمایم. در صورت تخلف از مفاد آیین‌نامه فوق به دانشگاه وکالت می‌دهم که از طرف اینجانب نسبت به لغو امتیاز اختراع بنام بنده و یا هرگونه امتیاز دیگر و تغییر آن به نام دانشگاه اقدام نماید. ضمناً نسبت به جبران فوری ضرر و زیان حاصله بر اساس برآورد دانشگاه اقدام خواهم نمود و بدین وسیله حق هرگونه اعتراض را از خود سلب می‌نمایم.»

امضا:

تاریخ:

(در صورت تصویب پایان نامه و یا جمع آوری اطلاعات در بیمارستان کوثر و یا امیرالمومنین (ع) کادر زیر با توجه به بیمارستان
مربوطه اصلاح و اضافه گردد.)

**بدین وسیله از واحد توسعه تحقیقات
بالینی مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی
بیمارستان کوثر/امیرالمومنین (ع)/...
دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان بابت
تأمین تسهیلات لازم برای انجام این تحقیق
تقدیر و تشکر می شود.**

تقديم به :

؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟

تشکر و قدردانی

؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟

چکیده

مقدمه و هدف: .....

مواد و روش‌ها: .....

یافته‌ها: .....

نتیجه‌گیری: .....

واژگان کلیدی: .....

واژگان کلیدی: .....

فهرست مطالب

صفحه	موضوع
۱	فصل اول: معرفی پژوهش.....
۱	۱-۱. بیان مسئله و ضرورت انجام تحقیق.....
	۱-۲. اهداف.....
	۱-۳. فرضیات یا سوالات پژوهش.....
	۱-۴. تعریف واژه‌ها.....
	فصل دوم: کلیات پژوهش و مروری بر مطالعات مشابه.....
	۲-۱. کلیات پژوهش.....
	۲-۲. مرور بر مطالعات مشابه.....
	فصل سوم: روش پژوهش.....
	۳-۱. نوع پژوهش.....
	۳-۲. جامعه پژوهش.....
	۳-۳. نمونه پژوهش.....
	۳-۳-۱. روش نمونه‌گیری.....
	۳-۳-۲. حجم نمونه.....
	۳-۳-۳. مشخصات واحدهای مورد پژوهش.....
	۳-۴. محیط پژوهش.....
	۳-۵. ابزار گردآوری داده‌ها.....
	۳-۶. روش کار.....
	۳-۷. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها.....
	۳-۸. محدودیت‌های پژوهش.....

..... ۳-۹. ملاحظات اخلاقی

..... فصل چهارم: نتایج پژوهش

..... فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

..... ۵-۱. بحث یافته‌ها

..... ۵-۲. نتیجه گیری

..... ۵-۳. پیشنهادات

..... فهرست منابع

..... پیوست‌ها

..... پیوست الف:

..... پیوست ب:

..... پیوست ج:

..... چکیده انگلیسی

فهرست جداول

۱	..... جدول ۱-۴
	..... جدول ۱-۴
	..... جدول ۱-۴
	..... جدول ۱-۴
	..... جدول ۱-۴
	.....

فهرست نمودارها

نمودار ۱-۲ ..... ۱

فهرست شکل‌ها

شکل ۱-۳ ..... ۱

فصل اول

معرفی پژوهش

۱-۱. بیان مسئله و ضرورت انجام تحقیق

شروع متن .....

۱-۲. اهداف

۱-۲-۱. اهداف اصلی

شروع متن .....

۱-۲-۲. اهداف فرعی

شروع متن .....

۱-۳. فرضیات پژوهش (یا سوالات پژوهش)

شروع متن .....

۱-۵. تعریف واژه‌ها

شروع متن .....

فصل دوم

کلیات پژوهش

و مروری بر مطالعات مشابه

این فصل شامل کلیات پژوهش و مروری بر مطالعات مشابه می‌باشد، لذا ابتدا به کلیات پژوهش و سپس به مروری بر مطالعات مشابه پرداخته می‌شود.

۲-۱. کلیات پژوهش

شروع متن .....

۲-۲. مرور بر مطالعات مشابه

شروع متن .....

فصل سوم

روش پژوهش

در این فصل به جزئیات مربوط به روش پژوهش شامل: نوع پژوهش، جامعه پژوهش، نمونه پژوهش، روش نمونه‌گیری، حجم نمونه و روش محاسبه آن، محیط پژوهش، مشخصات واحدهای مورد پژوهش (معیارهای ورود و خروج از مطالعه)، ابزار گردآوری داده‌ها و روایی و پایایی ابزار، روش کار، روش تجزیه و تحلیل داده‌ها، محدودیت‌های پژوهش، و ملاحظات اخلاقی پرداخته می‌شود.

۱-۳. نوع پژوهش

شروع متن .....

۲-۳. جامعه پژوهش

شروع متن .....

۳-۳. نمونه پژوهش

شروع متن .....

۱-۳-۳. روش نمونه‌گیری

شروع متن .....

۲-۳-۳. حجم نمونه

شروع متن .....

۳-۳-۳. مشخصات واحدهای مورد پژوهش

شروع متن .....

۴-۳. محیط پژوهش

شروع متن .....

۵-۳. ابزار گردآوری داده‌ها

شروع متن .....

۱-۵-۳. اعتماد و اعتبار علمی ابزار گردآوری داده‌ها

شروع متن .....

۶-۳. روش کار

شروع متن .....

۷-۳. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

شروع متن .....

۸-۳. محدودیتهای پژوهش

شروع متن .....

۹-۳. ملاحظات اخلاقی

شروع متن .....

فصل چهارم

نتایج پژوهش

شروع متن .....

فصل پنجم

بحث و نتیجه گیری

به منظور بررسی میزان دستیابی به اهداف پژوهش و قبول یا رد فرضیه‌های پژوهش، بحث و تجزیه و تحلیل نتایج، و نتیجه‌گیری انجام می‌گیرد.

۱-۵. بحث یافته‌ها

شروع متن .....

۲-۵. نتیجه‌گیری

شروع متن .....

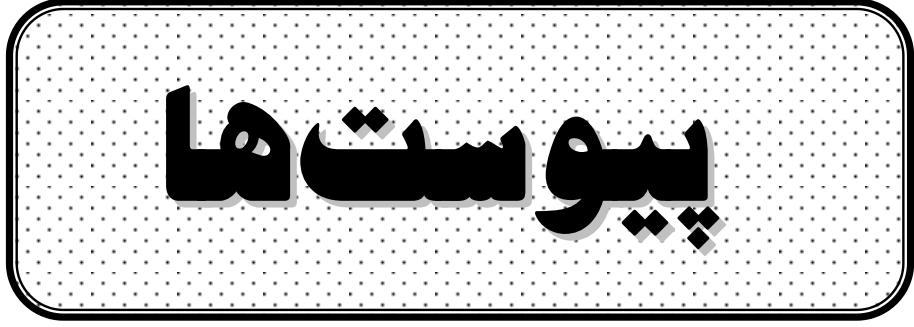
۳-۵. پیشنهادات

شروع متن .....

فهرست منابع

فهرست منابع

1. ???
2. ???

پيوست: الف

Abstract

Introduction: .....

Materials & Methods: .....

Results: .....

Conclusion: .....

Keywords: .....

Semnan University of Medical Sciences
Faculty of Nursing and Midwifery
Nursing Care Research Center

Title

A Thesis
Presented for the
Degree of Master of Sciences
In -----

By: -----

Supervisor: Dr. -----

Advisor: Dr. -----

2010